



ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

27 Februarie st. v.

11 Martie st. n.

Ese in fie-care dumineca.

Redacțiunea în

Közép-utca nr. 395.

Nr. 9.

ANUL XIX.

1883.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$,
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 25 lei.

Unei poete.

Durerea crudă care pe inima-mi trecuse,
Din sânge și din flacări în ghietă-o prefăcuse:
Nu mai putea să simțā nici urā, nici amor.
Dar tu, ce pentru mine ești foc renāscător,
Cu nobila durere a cāntecelor tale
Gonit-ai nesimțirea din peptu-mi plin de jale.
Și inima-mi, de tine reinviatā-acum,
Spre inima-ți înnalțā ađi vocea ei, precum
Tāmāia cātrā ceruri se 'nalțā din altare,
Voind durerei tale s'aducā-o alinare.
Deci las'o-a fi echoul accentelor de dor,
Ce se revērsā 'n jale din sinu-ți iubitor,
Cum se revērsā-un sunet de tristā melodie.
Și lor sē le respundā, cum munte și cāmpie,
Cum codrul și cu valea respund, prin plānsul lor,
La plānsul tristei doine a tristului pāstor.

Tu ăci, poetā dulce, cā inima-ți ce-odată
Iubi cu infocare, ađi rece, inghețatā,
De patime deșertā, deșertā de dureri,
Privește 'n ironie prē scumpul vis de ieri...
Ce-am fost, tu ești acuma. Ciudatā potrivire!
Se vede cā din ceruri avem sântā menire
Cu dragoste-unul altui durerea s'alinām
Și în prezent, trecutul uniți sē-l îngropām,
Trecutul ce zadarnic o inimā pe care
Durerea-a adāpat-o cu undele-i amare
Se cērcā-a-l da uitării, căci în acel trecut
Ori care-a ei durere și are-un început!

Am ăcis uitarea! Iecā suprema fericire
La care 'n darn aspirā sērmāna omenire!
Uitarea! ea e lēcul ori-cārei mari dureri:
Prin ea nu mai șcim astāđi ce suferit-am ieri!
Cāci și tu, cred, în viēțā ai suferit ca mine...
Acēsta. vai! mi-au spus-o a tale-accente, pline
De-o nobilā durere, de-și mărturisești.
Cā numai ironia e tot ce mai simțēști.
Dar spune-mi! decā noue uitarea nu ne-i datā,
O inimā ce ăilnic de doruri e minatā,
Nu simte ușurare cānd pōte împārți
Cu alta suferința-i, ori cāt de mare-ar fi?

Cum plāns prin plāns se șterge, și dor prin dor s'alinā,
Cu rēul vindeci rēul ce viēțā-ți inveninā!

Unește-ți dar acuma durerea ta cu-a mea,
Cum blānda turturică unește jalea-i grea
Cu frēmētul de frunđe, cu plānsul de isvōre...
Și crede-me cā sōrtea ce 'n lumea cālētōre
Făcut-a unul cu-altul sē ne 'ntālnim, purtānd
În pept aceeași ranā și amēndoi avēnd
Acelaș suflet jalnic ca flōrea fără rōuā,
Va face, dulce ānger, din ale nōstre dōuē
Nenorociri amare, unite la un loc,
Și-a nōstrā fericire și-al nostru scump noroc!

Iuliu I. Roșca.

Azima āmblātōre.

— Poveste din poporul bānāțan. —

Đice cā o fost ce o fost, cā de n'ar fi fost, nu s'ar povesti; cā nu-s decānd poveștile, ci-s mai din cōce cu vr'o dōuē, mai din colo cu vre-o nouē. Au fost odatā trei frați orfani, adecā n'aveau nici mamā, nici tatā. De atunci insē-i tare de mult, a trecut multā vreme, cu tōte cā și ađi sūnt destui copii orfani, supērați, sārāci și necājiți, în hai lume mare. Și frații acești trei, ca mai toți orfanii, erau tare sārāci; ei nu aveau decāt un bordeiu gol, o grādinuțā micā și un pom, un mēr frumos și mare. Atātā le remase biētā dela pārinți. Bordeiul, dupā ce erā gol, mai avea și o scādere, numai cāt nu cādea de rēu, de slab; grādina, dupā ce erā micā, erā și desgrāditā; iēr pomul, mērul, erā într'adevēr un mēr frumos, mare, și chiar dela pāmēt erā împārțit în trei părți, avea adecā trei ramuri. Apoi, cum a înflorit mērul acela într'o primāverā, se dusesse vestea în giur; nu vedeai tu crengi, nu frunză, ci numai flori māndre ca rușile cele de rosali, cari mirosau și numai vojāiau albinele în ele. Dupā ce cad florile, încep a crește merișōrele, ađi erau tot mai mari de cum au fost ieri: timpul cel cald de verā, ploitele, rōua, tōte le ajutā sē creșcā și sē se rume-nescā. Cānd începurā merele a se rumeni, cōlea mai de cātrā tōmnā, începurā și frații a sē gāndi cu merele lor, le erā fricā de furat. Se pun deci și se slātuesc, ce-i de făcut? Din sfatul lor iēsā, cā: mērul vine împārțit, la fie-care frate cāte o crengā, și, din ăua aceea se și pun la pazā, ci nu toți trei odatā, ci în tōtā ăua unul, și se hotārurā sē pāzescā sub mēr pānā vor culege merele. Toți trei se legarā a pāzi cu credințā, nu numai de crengā lui, ci și de a fraților.

Cōlea pe la Sta Maria cea micā încep merele a fi

bune de mâncare, și de ce de ce tot mai bune și mai bune, până le merse chiar vestea cale de un cias și mai bine.

Într-o zi, pe când era fratele cel mai mare păzitor, vin doi oameni pe drum, și-l întrebă dacă sunt bune merele ori ba? El le răspunde, că-s bune pentru plată, dar de pomană nu se dau. După ce drumarii se inviesc, cât să-i plătescă pentru o traistă de mere, el se puște și scutură din crenga fratelui celui mai mic, căci din ale sale i păru rău să de chiar și pentru bani, necum de pomană; apoi de frate-so cel mic nici nu se temea, că dora el era tare și mare, pe când acela slab și fără putere; de păcat nici vorbă să-i vină prin minte.

În altă zi, pe când era fratele cel mijlociu la pază, ier vin doi călători, și după ce dau binețe, îl întrebă dacă le poate vinde mere; acesta bucuros pe bani, se pune și scutură și el crenga frate-so mai mic, că dora nici el nu era mai bun nici mai slab decât frate-so cel mare.

Astfel amândoi frații cei mari vindeau mere tot de pe crenga celui mic, și încă, poate, mai în multe rânduri.

Într-o zi, când era băietanul la pază, adevăratele cel mic, ieră vin doi călători. Era caldura mare. Nici nu se apropie bine de băiat și acela-i și poftesc se ședă la umbră până le va scutură vr'o două mere. Șed călătorii la umbră și el se urcă în crenga lui, care era mai golă, și începe a le scutură mere. Unul din cei doi oameni l'a întrebat, de ce nu scutură din crengile cealalte, că-s mai încărcate, dar el răspunde, că acele sunt a fraților mai mari, și că nu se cuvine să ie el mere de acolo fără șcirea lor.

Nu trece vreme de un cias, și unde nu începe a se nora, apoi a tresni și fulgeră, gândia că piere lumea, suflă un vânt și plouă ca din cofă. Băietanul se trage în bordeiu dinaintea vremei acelei rele și chiamă și pe cei doi drumari în lăuntru, să nu-i ploie. Nici vreme rea ca aceea, ba să mai veți!

Colo într'un târziu vin și cei doi frați acasă, dela câmp, de unde vor fi fost la lucru și unde nu încep a face o gură, unde nu se apucă a sudui pe bietul băietan, era cât pe aci să-l apuce în palmi: de a lăsat pe străini de mas? Dar și bieții drumari numai după multă rugămintă mai fură suferiți a rămâne la ei noptea aceea. După ce-și domoliră frații cei mari mânia, făcu băietanul foc bun, că până-i veniră frații nu cutezase, temându-se că-i vor impută pentru lemne, și se aședară toți cinci pe lângă foc, și începură a povesti, mai de una, mai de alta, până într'un târziu fratele cel mai mare dice:

— Dómne, dómne, să am eu o turmă de oi, mult bine aș mai face la săraci; n'ar eși nici un sărac neindulcit dela mine; le-aș da lapte, brânză, caș, urdă, ba și lană le-aș da să-și facă haine.

— Ba eu, dise fratele cel mijlociu, n'aș pofti dela Ddeu alta decât să am loc mult și bun și patru boi buni, să muncesc cu ei, să adun bucate peste bucate, apoi lasă-me de ar eși vr'un sărac flământ din casa mea.

Mai în urmă dice frățiorul cel mic: „Nu doresc nici turme de oi, nici boi frumoși și scumpi, nu doresc nici moșii, eu doresc numai atâta, să-mi de Ddeu o luntre și un bordeș lângă Dunăre; apoi chime-me oamenii la miezul nopții să-i trec, eu n'aș dice odată ba! Dómne drag mi-ar fi mie să trec oamenii peste Dunăre și pe cei ce ar fi în primejdie, în valurile Dunărei, să-i scap de inecat!”

Așă făcură ei planuri până-i mai prindea somnul; atunci streinul cel mai bătrân dice: „Bine! Fie cum diceți voi! Tu, dice cătră cel mai mare, vei avé turmă

mare de oi!” Ier cătră cel mijlociu dice: „Tu vei avé moșii mari și boi după cum dorești; ier tu băiete, dice cătră fratele mai mic, tu vei veni cu noi, să te însurăm, să-ți câștigăm o luntre și un bordeș lângă Dunăre și apoi să te lăsăm cu dorul împlinit”.

Nu scose streinul bine vorba din gură, și toate se împliniră; feciorul cel mai mare avea o turmă de oi, de nu se mai sătură omul a se uită la ele; cel mijlociu avea niște boi frumoși, da niște holde cu grâu curat, da locuri cu cucuruz, numai de cules; și cum se nu se împlinescă vorba streinului, că dora el era Dl Christos, amblă pe pământ cu Stul Petru, și împlinia dorințele oamenilor.

După ce împliniră dorința celor doi frați, luară pe feciorașul cel tiner cu ei și-și diseră nopțe bună. Ploia incetase, era lună frumoasă afară, încât își era mai mare dragul să călătorești. Merseră ei tus-trei cât merseră până ajunseră într'un sat, acolo intrară într'o casă și-și cerură cortel peste nopțe. Stăpânul casei i primi cu totă bucuria, ba-i imbiă și cu cină. Omul acesta însă avea o fetiță frumoasă, numai bună de măritat. Ba o vorbă, ba alta, vedeți dvóstre, din vorbă în vorbă dau la pețit. Stăpânul casei începe ca toți oamenii cei cu fete mari de măritat: Noi, oameni buni, de oameni de omenie nu ne ferim, șcim noi bine că fetele, decât le vine vremea, măritate-s bune, șcie Ddeu după cine va fi rânduită să se mărite și fetița noastră, noi o credințirăm de credințit cu un fecior de aci din vecini, acum Ddeu va alege care să-i fie al ei.

În vorbele aceste ietă vine și mirele, cum-i datina, să mai vedă mireasa, să se mai drăgostescă o lecă și să se întelégă de nuntă. Mirele, ca toți junii până-s miri, se portă ca o fetă mare, tot gătat, tot cu vorbe alese, cum de cum se placă mai tare miresei. Când intră în casă, dete bună séra la toți și prinse a vorbi cam smerit, cam ce-l întrebau cei din casă. Cam băgă el de sémă, că flacăul cel strein, ce era cu cei doi oameni, încă ar fi venit a peți, ci nu cuteză a dice nimic, cam gândia însă, că streinul s'a duce cu buzele umflate. Ei, dar Christos-Ddeu șcie și gândul omului, deci nu lasă pe nime să se frământă cu atâtea gânduri, ci spune de aud toți cei din casă:

— Ved, fetul meu, că ție ți place de copila asta, la copilul nostru încă-i place de ea, și chiar de aceea am venit să o pețim, că, spunându-ți cea dréptă, feciorașului i dragă și nóue încă nu ni-i urită; dar améndurora nu póte fi, pentru că veți tu, e cu neputință; tu nu te-ai despărți bucuros de ea, noi încă n'am merge bucuroși fără ea de aici; drept aceea Ddeu să alégă; scóteți fie-care cuțitul din șerpar și-l împântați în mėsă: acela va avé feta de nevastă, a cărui cuțit va fi inverđit până deminéta.

Îndată începură holteii a scociori și a scormoni prin cele șerpare late după cuțite; flacăul ast de sat scose un cuțit de teca de vre-o trei degele de lat și lung cât un paloș și cum îl împlântă în mėsă, cum sta drept ca și cum ar fi fost crescut acolo; holteiesul acesta însă, care venise cu cei doi oameni, tot căută prin șerpar și ori că nu află ce caută, ori că-i era chiar greu să scóată un cuțitaș copilăresc, o brișcută jidovescă de doi cruceri. În urmă o scose și el, cu totă rușinea. Când a dóua zi diminéta, cuțitul cel mare al holteielui de sat era cum îl lăsase, împlântat în mėsă, ier din al feciorașului celui strein răsărise o viță de vie, înfrunzită și rodită, cu struguri buni de mâncare. Era minune ntrégă! Nici nu se mai gândia nime să păsescă peste hotărirea lui Ddeu sfântul; fetei i plăcú de băiat ca de cel trâmisi dela Ddeu; părinții fetei nu se împotrivară, căci nu le cerea zestre, părinții feciorului nu se împotriviau, căci erau în grópă, ieră Dl Christos și cu St. Petru se puseră unul popă și unul

nănaș și-i cununară. Mare nuntă n'a fost, dar tot a fost destul de frumoasă pentru niște oameni săraci. Mi se pare însă, că la logodnicul fetei nu i chiar venia la socolă nunta aceea pripită, dar totuși se mângăia și el dicând că așa a vrut Dzeu.

Feciorul cel sărac, îndată după nuntă își ie nevesta și plecă cu ea, și merg și merg până ajung la Dunăre, acolo află o luntriță legată de un pociump și pe țermure află o căsuță golă, dar curată și bună. Din ciasul acela el a început a trece la oameni cu luntrea, de pe un țermure al Dunărei, pe celalalt; dar se și învâțea vedând cu ochii.

Dzeu dară a dat la tustrei frații ce au dorit ei.

* * *

Di nostru Isus Christos și cu St. Petru tot pe pământ erau.

Odată merg la țeră cam în aretul unde eră fratele cel mai mare cu turma. Ei erau ca doi moșnegi slabi și bătrâni. Dau bună vremea la ciobanul cel cu turme multe și-l rógă să le dee ceva de mâncare, că nu mai pot de lóme și de oboselă. Gândiți că ciobanul li-a întins ceva, ferí dómne! El de loc începú: „Dzeu mai póte da la toți calicii din lume câți trec pe drum; decă aș ámblá să dau la toți, mie nu mi-ar mai rămâne nimic, miluescă-ve Dzeu“. Și nu le dádú chiar nimic, nici barem o ulciică de zér. Bătrânii se depărtară, dar nu trecú un cias și oile sbr! se fac cióre și se înalță în vèzduh; mai ie oi decă ai de unde! Ciobanul rămâne cu bâta în mână și cu buzele umflate, pârându-i réu, că n'a miluit săracii până avea cu ce.

Cei doi bătrâni se duc de aci la fratele cel mijlociu. Il aftară în vârful unui stog mai mare decât șura.

— Bună ziua jupâne gazdă!

— Să trăiți, da ce ve trebe?

— D'apoi, jupâne gazdă, fă-ți milă și poménă și ne dá ceva de mâncare, să-ți țină Dzeu sănătatea și averea!

— Ba mai mergeți și la lucru! Cine se hrănescă pe toți leneoșii? Acú-i vremea lucrului, ámbლაți la lucru, că apoi și mâncare veți căpétá!

Cu vorbele aceste alungă pe bieții bătrâni din ogradă, și el rămâne ridénd în vârful stogului cu lucrătorii.

Bătrânii merg acum chiar la Dunăre. Acolo ajung pe la meul nopții, eră o besnă (intunec) de nu-ți vedeai nici mâna, și plouă și suflă un vânt cât să nu scoți nici cănele afară.

— Măi podar, me luntraș, vino de ne treci, că aci perim!

Luntrașul aude, o ie tot într'o fugă din casă, se aruncă în luntre și hai printre valuri, fără de-a află pe cineva. Întórce supérat în casă și spune nevestei plângénd, că se innecară doi séu trei oameni din cauza lui. Nu se pune bine pe un scaun și ieráși aude pe cineva strigând:

— Vino, luntrașule, și ne treci la țermure, că aci ne necăm.

Ier alérgă în fuga mare, ier se aruncă în luntre și începe a o mâná într'acolo, de unde i se părea, că a audít glasul; fu însă pré târđiu, că nu află pe nime. Acum merge și mai supérat în casă, spune nevestei că ier se innecă cineva și se pune oftând pe un scaun lângă foc. Dar nu apucă a se aședá bine și aude a treia óră strigând:

— Dar pentru Dzeu, luntrașule, nu te temi de pécat, de stai în casă și noi ne prépadim aci?!

Acum porneșce bietul luntraș pentru a treia óră

și spune muerii că nu se mai întórce până allá pe streinii aceia, ori vii ori morți. Într'adevér că-i și află, erau adecă cei doi moșnegi. I pune în luntre, i scóte la țermure, i duce la sine în casă și-i schimbă în haine uscate, că ale lor tóte erau ude, după aceea i imbie cu ceva de cină. Unul dintre cei doi moșnegi însă i dice: „Nu vom mánca, numai decă ni-i frige ce ai tu mai drag la casă“. El nu se mai gândi nici o minútă, fără făcú jarul în laturi de pe vétră, luá copilul din légán și-l puse pe vétra fierbinte, apoi il acoperi cu spuză și cu cărbuni roși. Ce mare-i fu mirarea însă când vedú, că în vétra focului cât ai dice „unul“ eră crescută ierbă verde și copilul sè jucá acolo cu niște mere de aur. Acum vedú bietul luntraș pe cine are în casă, căđú la picioarele Sfinției Sale și se rogá de iertare, decumva le-a greșit ceva. Di Christos il ridicá de jos, dicéndu-i: „Scólă-te, n'ai greșit nimic, și tot așa sè te porți“. După asta se ospetară, apoi se culcară sè se odihnescă.

A dóua di, când vreu moșnegii sè plece, dau cu ochii de un stog mare de grâu, ce-l căpétase dela cei ómeni ce-i trecea cu luntrea și cu podul peste Dunăre. Unul din moșnegi luá un táciune mare de foc și-l puse sub stog. Acela luá pe loc foc, dar casa, cu tóte că stogul eră lipit de ea atât de tare de nici nu puteai ámblá printre ele, casa dic nu se aprinse. Când ardea stogul mai bine, vine la el frate-so cel mai mare și-i spune întémpłarea, cum doi moși i-au deochiat oile și acelea s'au prefăcut în cióre. Toți se mirară de povestea celuia ce dicea că oile lui s'au deochiat și s'au făcut cióre; dar mai mare fu mirarea tuturor când vedúră că numai paiete arse și că grául a ramas vrav în mijloc, ca ales pe mesă.

Fratele cel mic omenesce frătesce pe frate-so cel mare și la plecarea ámpłe o pungă mare cu galbini și i-o pune în cale chiar pe unde avea sè trecá; lui, săracul, i-a fost milă de frate-so, dar n'a cutezat sè-i dee banii în mână, teméndu-se că nu-i va primi, deci i aruncă, cum dișei, în cale sè-i afle. Ce sè veđi însă minune! Frate-so cel mare merge până eră mai aprópe de pungă, atunci i vine în minte sè-și inchiđă ochii, sè vedá cum ámblá orbii. Așa și face, trece cu ochii inchiși pe lângă pungă și se cam mai duce cătră frate-so cel mijlociu. Cestuia i spune, că fratele lor cel mic imblătesce, nu cu imblăței, ci a aprins stogul și paiete și pléva au ars, ier bómbele de grâu au ramas curate ca aurul. Fu destul fratelui mai mijlociu șcirea audítă, numai decát se dá și-și aprinde stogul, că dórá n'a împărți el grául cu imblătitorii, de nu alta sè-l și mai fure! Dar vai, réu s'a păcálit; i-a ars nu numai stogul, dar și casa, grajdul, șura, și cu un cuvént tot ce avea. Acum pune-te copile la pláns, la sudalme, ci tóte furá însădar, ce cuprinde focul, face numai scrum!

Fratele lor cel mic, luntrașul, îndată după plecarea fratelui celui mare, sè ie tot incet-incet, pe departe în napoia lui, sè vedá luá-va acela punga? După ce vedú, că în adevér punga e tot la locul care o pusesese el însuși, se puse și o luá și o duse acasă dicénd nevestei: „Tu nevestă, frate-meu cel mare nu-i hotárit dela Dzeu sè aibă cândva ceva, uitá-te tu, punga plină la locul unde am pus'o eu, și el pare-mi-se o chiar călcát'o cu piciorul, nu-i alta fără i-a luat Dzeu mintea“. — „Da apoi, — respunse femeia, — decă nu-s banii aceia împărțiți dela Dzeu sè fie ai lui, i poți băgá chiar în sin, că și de acolo trebuie sè-i arunce; lasá de a îndemánă, vom mai împărți din ei celor bieți de ómeni săraci ce se mai abat pe la noi în cersit“.

De abia trec câteva dișe și vine la luntrașul frate-so cel mijlociu. Bucuria lui fu de tot mare, il pri-

meșce cu dragostea cea mai frățescă. Dar însădar toate, frate-so cel mijlociu eră supărat, nu-i scăpă nici decât să-și facă voie bună. Vădându-l frate-so cel mai mic atât de intristat, îl rogă să-i spună ce necaz are? Atunci el începe a-i spune totă întâmplarea, dela despărțirea lor până în ziua întâlnirii.

I povestește paguba ce o avu cu grăul și cu casa, i spuse, că nu mai are nimic decât câmpul gol, și că toate aceste se întâmplară — dice el — numai că ascultai pe frate-mi-o, care duse că tu ți-ai fi îmblățit stogul cu foc.

— Da, — răspuse luntrașul, — însă nu-l am pus focul în stog, ci doi moșnegi bătrâni, cari dormiră o noapte la noi în casă.

Cu acesta aduse și mai mare necaz fratelui celui mijlociu, începând a gândi că doră moșnegii ceia pe cari nu i-a miluit el, aceia l'au cumpenit să pață astă pagubă; și avea dreptate de gândia așa.

Când se gata și acesta de întors cătră casă, a-decă cătră locul casei, dice luntrașul cătră femeia sa:

— Tu nevastă, fă tu o azima de făină de cea mai albă, cernută prin sita cea desă, pune în mijlocul ei totă galbenii din punga cea, și de socoți mai pune vr'o doi, să o dăm de merinde la bietul frate-mi-o; i va prinde bine pe cale și și acasă.

Muiera se invoiește pre bucurósă; da nu mai face o azimă de grâu curat cernută prin sita cea desă, da nu o umple cu galbini, da nu o cöce chiar după cum se înțelesese cu bărbatu-so, de gândiai ca să o mânănci cu ochii.

O pun în traista la fratele ce eră gata de cale, dar ce se vede, a două și azima fu ierăși la luntrașul pe mäsă, care scöse galbinii din ea precum i-au și băgat. Ietă însă cum i veni ierăși în mână:

Frate-so cel mijlociu o dete la un plugar pe o bucată de mălaiu, că i se părea pré grea în traistă, și vădându-o atât de grea cugetă că da de nu-i cöptă bine?! Plugariul, avënd și el frică, că n'o fi cöptă, de acea-i așa grea, o dase la țiganul să-i ascuță fierele plugului pentru ea, dicënd că bani nu are de unde-i da. Țiganul avea de trecut Dunărea să-și aducă cărbuni, și neavënd nici el bani, apoi șciind că luntrașul e om de omenie, nu face mult din bani, i duse luntrașului azima, care numai cu o și mai nainte fu cöptă în cuptoriul lui.

P'atunci, se vede că rămânea binele numai la cei vrednici de el; öre și ađi e tot așa?

Ioan Pop-Retegan.



Destinul meu.

„A vieții tristă cale
Stau uimită și gândesc,
Că-s născută 'n țile-amare,
Ca plângënd să vestețesc.

Cătră cer me 'ndrept adesea,
Ca să 'ntreb o dalbă stea:
Cine mi-a creat destinul,
Ca să sufer sörtea grea?

Dar pe loc un viŃor mare
Mână norii cătră cer;
Stéua 'n cétă mi s'ascunde,
Eu privesc al ei mister.

Șciu acuma, de ce norii
Peste ceruri s'au întins:
E destinul sorții triste,
Ce pe mine m'a cuprins!

Elena Zacharia.

P i p e r i u l .

— Din Botanica populară română. —

Adese-ori dăm peste niște pasagie atât în poveștile, cât și 'n tradițiunile populare, cari ni spun că cei mai renumiți și mai tari voinici, cei mai isteți și mai vestiți hoți, nici odată n'au cădüt jertfă dușmanilor și urmăritorilor sei, până ce, înșelați fiind de lingușiturile, lacrimile și viclenia drăguțelor sale, n'au spus singuri în ce constă puterea lor și mijlocul prin care ar puté ei fi învinși și omoriți.

Așa se istorisește, între multe altele, că mai de mult se află un hoț förte renumit și puternic anume *Pintea*. Acest hoț, care petrecea mai mult în munții despre apus ai Bucovinei, și de frica căruia tremurau nu numai Bucovinenii, ci și celelalte popöre din giurul Bucovinei, nime nu l'a putut prinde și omori, până ce singur n'a spus drăguței sale, *fica Craiului din Baia-mare*, în ce constă totă puterea sa și mijlocul prin care ar puté fi învins. Acest mijloc constă dintr'o încercătură miraculosă de pușcă, în care, între multe alte obiecte, se aflau puse și *trei séu noué fire de Piperiu* lat. *Piper nigrum*, germ. der schwarze Pfeffer. Prin această încercătură, apoi, împușcat fiind *Pintea* în mölca capului, a trebuit să möră.

Dar nu numai *Pintea*, ci și mulți alți voinici din timpurile cele vechi mai mult numai prin asemenea încercături de pușcă au fost nevoiți să cadă jertfă ne'mpăcaților sei dușmani.

Ierăși cred Românii, că decă va aruncă cineva *Piperiu* în mijlocul unei adunări de ömeni, aceștia îndată încep chiar din senin a se certă, a se batjocuri, a se împroșcă și împunge cu cuvintele. Ba! de multe ori vine tréba până și la bătaie.

De-aicea apoi, dela această datină și credință se vede că vine și đicala românescă: „pare că a aruncat cineva *piperiu* între dënșii“, când doi séu mai mulți ênși dintr'un lucru de nimică încep a se certă și a se împroșcă cu cuvintele.

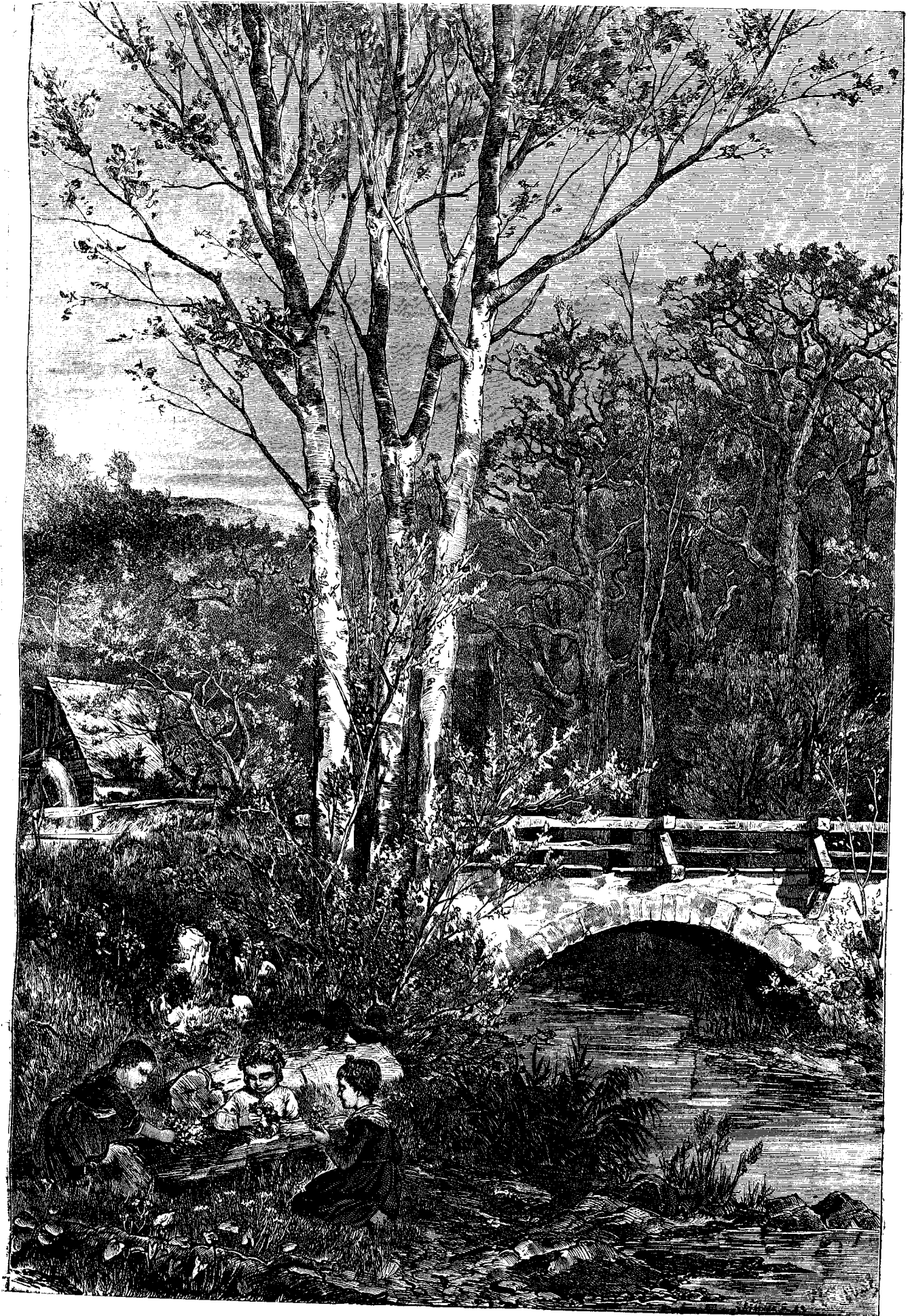
Ba! nu numai ömenii, ci chiar și vitele se dice că, decă se aruncă *Piperiu* între dënsele, ancă încep a se bate, și mai ales porcii.

Românele cele șciutöre, adecă vrăjitoréle și descântätörele, întrebuintéză *Piperiu* și la unele vrăji și descantece, dar mai cu sémă la vrăji. La vrăji îl întrebuintéză ele, pe lângă multe alte plante și diferite obiecte, cu scop ca să sémene ură și discordie între doi împricinați, séu pentru ca pe unul dintre acești doi ênși să-l nenorocescă, să aducă o mulțime de böle și bube rele asupra capului seu, séu chiar să-i curme vieța. Ieră în descantece îl întrebuintéză, însă numai förte rar, în compoziție cu alte obiecte, spre încetarea și vindecarea diferitelor morburii.

Cât despre una séu alta din aceste două întrebuintări se pöte vedé mai pe larg din descrierea altor plante, unde s'a amintit și despre *Piperiu*.

Aicea voiu aminti numai aceea: ce fac românele cu *Piperiu*, când cred că cutare dușmancă le-a făcut vre-un rü, cum *desfac* ele cu dënșul, și cum îl folosesc în contra morbului numit „*Cel-perit*“ și în contra *vătămătörei*.

Decă pe vre-o fetă mare n'o jöcă feciorii în joc séu n'o iubește cutare fecior pe care și-a pus ea ochiul,



Primăvera.

séu decă pe cutare nevastă n' o iubeșce bărbatul seu, decă o bate și tóte le face pe dos, cugetă că tóte aceste se 'ntemplă astfel de aceea, pentru că vre-o dușmancă séu altul cineva le-a făcut' o acésta.

Deci decă șcite a desface, atunci își desface singură, dar de nu, apoi se duce la o vrăjitoare și pe acésta o rógă ca s' -i *desfacă de urit*.

Vrăjitoarea, fiind ori și când gata de-a intinde mână de ajutoriu celui ce vine la dënşa și-o rógă pentru acésta, ie o *covățea*, pune într'ënşa un *ac*, *trei fire de Piperiu*, și *trei cărbuni* aprinși și începënd a vrăji și a desface dice :

Covățea, covățea.
Tu ești mare cățea !
Eu te-am ținut covățea curată.
Tu ești cățea turbată
Cu còda rădicată,
Cu gura căscată,
Tu șciti de tóte făceturile,
De tóte aduseturile,
De tóte puseturile
Din talpa căsii
Până 'n vârful căsii.
Din vârful căsii
Până 'n talpa căsii.
Tóte făceturile,
Tóte aduseturile
Și tóte puseturile
Le ie în gură
Și le du pe capul cui le-a dat
Și le-a mânat.
Pe ferestă te vèreșce
Le pune 'n sărărița cu sare,
În blidul cu mâncare,
În patul cu culcare.
De-s dela veduve
În față le șicleșce
În năframă le 'nvăleșce.
De-s dela fétă
În cosițe le 'nvăleșce
Și 'n față le șicleșce.
De-s dela bărbat
În față le șicleșce
În clop i le 'nvăleșce ! *

După ce a descântat în modul acesta obiectele din covățică le aruncă în calea aceloră pe cari i are în prepus că i-au *făcut*, creșdënd că decă respectivul séu vinovatul va calcă peste dënsele

Tóte făceturile.
Aduseturile
Și puseturile,
Tot datul
Și faptul

se vor întórce asupra capului seu, ieră ea n'a fi ca mai nainte urită, batjocurită și bătută, ci căutată, jucată, iubită și cinstită.

Decă unul séu altul are „Cel-perit“ la nas, atunci femeile șciutóre prind o *rimă*, o pisază bine, o amestecă cu Piperiu asemenea pisat mărunțel și cu *miere* și ung apoi cu acésta amestecătură pe Cel-perit, care în urma acésta trebuie sé se vindece.

* Acésta vrajă e dela o româncă din Sân-Giorgiu din Transilvania.

Cei ce au *vătămătură*, adecă un fel de cărcei și durere de stomach, ieu un păhar de holeră și amestecându-o în două cu Piperiu o beu dintr' o sorbitură și cum o beu se dice că indată le 'ncetéză *vătămătura*. Acesta, adecă un păhar de holercă amestecat în două cu Piperiu, e cel dintăiu și cel mai bun mijloc pe care îl întrebunțéză românii când au *vătămătură* séu când *i dóre la inimă*, după cum se mai exprimă ei.*

În gura poporului. atât a celui din Bucovina, cât și din celelalte țeri locuite de români, se află mai multe povești, a căror eroi pòrtă numele de „Piperiu“ séu „Pipëruș“. Acest erou, după cum ne spun tóte poveștile fără abatere, provine dintr'un fir de *piperiu*, care a sărit jos din *pipernița* de pe mésză seu din alt loc, pe când atare nevastă mătura și deritică prin casă. Și așa, sărind el mai de multe ori după olaltă, nevêsta mâniindu-se pe dënșul că tot una-i stă în cale, tot una o supără, l'a inghit de ciudă, ieră după acésta a purces ingreunată și nu peste mult timp a născut un băiețel, pe carele l'a numit apoi „Piperiu“ séu „Pipëruș“, pentru că a purces dintr'un fir de *piperiu*. Ieră hăetul *Piperiu* séu *Pipëruș*, nevoind maica sa s' -i spue, când o întrebă: de a avut surori ori ba séu cum se numeșce mirésa pe care i-a fost promis' o înainte de a se nașce, amăgeșce pe maica sa ca s' -i dee de supt pe sub talpa căsii, ori de nu, indată se bolnăveșce și móre. Maica sa, nici vi-sând macar cu ce feliu de cugete se pòrtă fiul seu, se supune, i dă pe sub talpa căsii ca sé sugă. *Pipëruș*, atâta a dorit, lasă puțin talpa pe ea și-o întrebă din nou, și decă nici de astă-dată nu voieșce maica sa s' -i spue, ceea ce voieșce el sé șcite, lasă talpa căsii și mai tare pe ea, până ce maica sa, de durere mare, i spune din fir în pèr tot ce a dorit sé șcite. În urmă, după ce i s' au spus acuma tóte de-a mărunțul, se porneșce în lumea largă și nu se lasă până ce nu omóră pe toți *Smeii*, ce au răpit pe surorile sale, séu până ce n' o află și și-o ie de soție pe fétă, ce i-a promis' o maica sa înainte de a se nașce.

Din tóte cele ce s' au arêtat până aici se vede că *Piperiul* la Români e simbolul *urei*, *certei*, *desbinării*, *resbunării* și a *nefericirii*.

Și decă *Piperiul* e considerat de Români ca un simbol al *urei* și *resbunării*, apoi nu de giaba au numit ei *Piperiu* séu *Pipëruș* pe unii eroi ai poveștilor sale, căci decă cei mai mulți eroi de povești sânt totodată și eroi, cari represintă *Sórele*, apoi ce alta pòte fi *Piperiu* séu *Pipëruș* din poveștile amintite, care se resbună asupra *Smeilor*, și-i omóră, pentru că aceștia au răpit pe surorile sale, decăt ênsuși *Sórele* care se resbună asupra întunericului? Deci cu tot dreptul li se cuvine acestor eroi epitetul de „resbunători“, și cu atâta mai mult, de óre ce la Români din Bucovina verbul a resbună nu se ie numai în înțeles de a face cui-va rêu, pentru că a avut vre o neplăcere din partea respectivului, ci și în înțeles de a se *insenină*, a se *lumina*, precum: ceriul se resbună de nouri, pământul se resbună de negură.

Dovédă cumcă *Piperiul* se consideră de un simbol al *urei*, disprețului și *resbunării* avem și următórele versuri, ce le adreséză o copilă iubitului seu necredincios, carele a lăsat' o și logodindu-se cu alta i trămite :

Revășel pe lună
Ca s' -i fie nună

Ieră ea drept respuns la acésta invitare neășteptată i trămite un revășel :

* Dictat de Z. Tuniac, româncă din Crasna.

Pe trei fire de Piperiu
Să-și bage mândra în vederi.

În fine *Piperiul* servește Românilor și de asemănare. Așa auzim nu odată zicându-se, când unul său altul este foarte iute, că „e iute ca piperiul” său „e piperiu nu ceva”.

S. FI. Marian.

F e m e i a.

— Cugelări. —

(Încheiere.)

Decă am vorbit cu istoria în mână, despre timpii trecuți, decă ne-am încercat a scrie despre pozițiunea prezentă a femeii, fie-ne acumă permis a grăi ceva și despre viitorul ei.

Venerațiunea femeilor se potențiază în aceea măsură, în care se ridică termometrul culturii universale; ele devin nobile și stimate seu sclave și decădute, după cum este forma de guvernament; acest fapt confirmat prin istorie de repetite ori, ne luminază de-ajuns, ne indică profetic pozițiunea femeilor în viitor!

Vecul emancipat de astăzi se nisuișce a realisa pretotindenea principiul „egalei îndreptări”. Ier viitorul va estinde acel principiu sublim și asupra femeii, împărtășindu-i preferințele și drepturile, de cari se bucură astăzi numai „secul tare”. Viitorul va deschide femeilor concurs liber în luptele pentru cultură, le va deschide terene numeroase de activitate, și apoi după ce femeia își va fi cercat puterile în diverse direcțiuni, sensul ei delicat i va arătă cercul de acțiune, care i l'a destinat însași natura.

Sunt ocupațiuni destule, pentru cari femeia este dără mai acomodată de cât bărbatul: ea pôte să fie autore eminentă, e aptă pentru învățământul elementar, pentru de a fi crescătore, pentru administrarea poștală, comptabilitate și economie etc.; și decă pe terenele aceste femeia în desteritate și dibăcie astăzi încă nu pôte concurge cu bărbatul, pricina este a se căută mai mult în modul de educațiune, decât în slăbiciunea seu inferioritatea inerentă naturii femeiești.

Imaginațiunea, spiritul femeii nu este iertat să rămână latent, e păcat să pără așa o sumă mare de forțe sufletești; viitorul se va îngriji despre instruirea și educațiunea completă a femeilor, apoi le va admite la diversele ocupațiuni, spre a puté concurge cu bărbatul; acesta va fi o probă în adevăr inocentă; căci decă femeia cu drept cuvânt este spiritualmente inferiără, atunci starea ei socială cu totă emancipațiunea nu se va schimbă nici în viitor!

Sunt destui cari cred, cumcă emanciparea va a-bate pe femeie dela cercul casnic și familiar, la care este ea destinată cu deosebire. Ce aserțiune rătăcită! Decă o femeie poșede un cerc familiar, care i dă destulă grige, teren destul d'a se validată, i satisface pe deplin dorințele și aspirațiunile, aceea, cu totă emanciparea, nu-și va negliă detorințele familiare nici mai departe: ier pe acele escepțiuni, cari nu poșed un atare cerc seu cu tôte ocupațiunile domestice le rămâne destul timp liber și puteri superflue, lipsa de libertate în acțiune le va tormentă simțitor, aruncându-le în uritul unei nelucrări forțate.

„Femeia autonomă”, „femeia de sine stătătoare” este femeia viitorului! O educațiune completă, un învățământ practic și temeinic o va face capabilă de a ști purtă și singură lupta aspră a existenței; apoi față de actul căsătoriei încă va păși cu libertate deplină, fiind conșcie, cumcă nici prin lipsă, nici prin debilitate sufle-

tescă nu este avisată cu totul la ajutor străin. Așa dar își va alege liberă soțul, și apoi față de el nu va păși nici ca o minoreă, ci ca o sôtă egal îndreptătită, ne-aterănatore și autonomă în cercul ei de acțiune! Rătăcesc foarte aceea, cari cred, cumcă învățătura temeinică și seriösă va despoia pe femeie de grașiile și suavitatea ei femeieșcă, tocmai din contră: nimic nu pôte promovă fericirea familiei mai bine, nimic nu va dedică prosperitatea vieții publice și sociale mai mult, decât *emanciparea femeilor prin educațiune și învățatură*. Cumcă femeia numai între margini înguste închise și reținută dela tumultul vieții publice și culturale își pôte păstră nimbul femeiesc — este un prejudet nedemn pentru vecul libertății și al culturii de astăzi!

Cu tôte aceste cercul familiar va rămâne pururea cel mai demn loc pentru femeie, dar un învățământ mai practic și mai temeinic decât cel present o va face în viitor deplin autonomă și capabilă de a promovă încă mai ușor și mai bine prosperitatea familiei și fericirea omenimei. Educațiunea neegală, cultura neproportionată a sexelor este în adevăr o nedreptate mare a timpului trecut și present!

Mai multă lumină, mai multă învățatură este necesarie.

Școli multe, școli perfecte ne trebuiesc, unde să pôtă primi femeia o cultură practică, solidă și de caracteru național!

Lumina emancipării omnilaterale numai atunci va răsări, când ambele sexe vor fi educate egal, seu cel puțin în o măsură mai proporționată: ier până atunci pretensiunile femeii față de emancipațiune le putem esprima, cu talentoasă scriitore Fanny Leiwald, în următorele frumoșe cuvinte: „Unterricht für die unwissenden und geringen, Anerkennung für die geistesreichen Frauen!”

Nemuritorul enciclopedist, Rousseau a dis: „Omenii vor fi totdeuna aceea, ce va plăcé femeilor, decă voiți ca ei să devină mari și virtuosi, învățați femeia: ce este mărirea și virtutea!” Scopul final, cătră care trebuie să tindă tôte nisuițele educațiunii este: a-l a-bate pe om dela infamie și neadevăr și a-l conduce cătră dreptate pe cărarea sublimă a virtuții, a-i da caracteru firm, a-l face liber moral. „Tugend ist der Name für das Ganze des pädagogischen Zwecks”, — dice Herbart.

Erőrea de frunte a educațiunii publice de astăzi este, că se pune pre puțină străduință pe cultura morală, pe formarea caracterului; nu este de ajuns a desvöltă numai puterile intelectuale, ci mai de trebuință este dără a inzeștră inima cu simțeminte nobile. Scopul practic al educațiunii este dar: „a reconstrui, a regeneră lumea civilizată pe bazele lumii morale”. Dar ore de unde va isvori acesta recreațiune? „Nici școla, nici biserica nu va puté realisa opera renașcerii morale; nici prin legi, nici prin regulamente nu se va implini o revoluțiune socială, ci numai prin educațiunea bună și morală în familie!” „Mit sanft überredender Bitte führen die Frauen den Scepter der Sitte...”

În viitor femeia se va admite la diversele ocupațiuni publice, i se va da autonomie și armele învățaturii, apoi fiind ea liberă și autonomă de sigur va între-prinde sarcina gravă, de a da „un avânt nou moralității”; ieră femeia va converti societatea cătră calea sublimă a virtuții. „Pe sinul matern repausază spiritul popōrelor, moravurile și prejudetele lor!”

Câmpul fără flori diverse este despoiat de frumșețe și parfum; omenimea fără națiuni ar fi o masă omogenă inertă; creșcerea, ce o dă mama, trebuie să fie dar pătrunsă de iubirea națiunii, în care ne-am născut, înflăcărată de venerațiunea strămoșilor mari! Educațiunea să străduiescă a-ți da energie în fapte, tă-

ria voinței, ca să poți conduce câtuș de puțin frêul sorții...

Creatoriul a inzestrat pe femei cu inimă gata spre jertfă, cu iubire nemărginită, cu svavitate impunătoare; li-a donat aceste arme spre a fericii omenimea, spre a plântă în sufletul generațiunilor *virtuțile mari, tăria voinței și legea eternei morale*, căci pururea adevărat este cuvântul clasic al poetului: „Kraft erwart ich vom Mann, des Gesetzes Würde behaupt er; aber durch Anmuth allein herrschet und herrsche das Weib!“

Forța și svavitatea, știința și virtutea, mintea și inima trebuie să se întregescă reciproc.

Bărbatul duce facla științei, el poartă resboinica armă, brațul lui tare este datoriu să apere cuvântul sacru al legii; ier femeia cu scutul virtuții conservă flacara candidelor simțiminte, guvernază sanctuarul familiei înțelept, educă generațiunile moral și așa pregătește gloria staturilor; apoi cu arma svavității și a iubirii sădăscă în inimi însuflețirea pentru *virtute și pentru tot ce este sublim!**

Dr. Petru Pipoș.

Căntece populare.

— Din Ardeal. —



I.

Ţi badiță d'angă eaz.
Fă-ți fântână la pirlaz
Și strigă sêra pe lună:
„Hai lele la apă bună!“
Că eu bade n'oi veni,
Că n'am pânză de-a nălbî
Și nici vorbe de-a vorbi.
Că pânzele le-am nălbit,
Când badiță ne-am iubit;
Ier vorbele le-am gătat,
Când badiță te-am lăsat.

II.

Trandafir brașovenesc,
Vai de mult, de mult doresc,
Cu mândra să me 'ntălnesc,
Două vorbe să-i vorbesc
Ș'apoi să me despărțesc.

III.

Bade cât trăiești pe lume,
Nu-ți strigă mândra pe nume.
Strigă-ți-o flôre de cêpă,
Nime să nu te pricêpă,
Ș'o strigă flôre de vie,
Ca nime să nu te știe.

IV.

Câte fete-s cu mărgete
Tôte-s drăguțele mele;
Câte fete-s cu cercei
Tôte-astêptă să le cei.

V.

De-ai fi mândră de român,
Ț-aș purtă dragoste 'n sin:

Dar nu ești de legea mea,
Ne-am iubi de ne-om puté.

VI.

Mândra cu ochi negrișori,
S'o săruți să te omori;
Mândra cu ochi negri trași,
S'o săruți să n'o mai lași.

VII.

Bade de dragostea năstă,
A crescut un pom în costă.
Dușmanii s'au sfătuit,
Pomul l'au sêcăturit;
N'au putut să-i dee pace,
Să vedem, ce pome-a face.

VIII.

Dómne la inima mea,
Este-un riu ș'o fântânea;
Fântâna-i nêcaz de mórte,
Riul le spêlă pe tôte.

IX.

De-aș avé maică și tată,
N'aș mai plânge nici odată;
Dar n'am frați și n'am surori,
Vai mult plâng adese ori.

X.

Draga badei frumoșică,
Cu roșele din potică;
Ôre cine ți-le-o pus,
Că pe frunte nu-s de-ajuns!

XI.

Rêsărit-a luna 'n șură,
Nu-i aici cine-mi da gură;
Rêsărit-a luna 'n prag,
Nu-i aici cine mi-i drag.
Ce mi-i drag mie pe lume,
Badița cu nume bune.
Ce mi-i drag mie 'n viêtă
Badița fără mustêță,
Că-l sărut și nu mi-i grêță.

Bucium-Poeni.

Gr. Sima a lui Ion.

C u g e t ă r i.

Cu cât amorul e mai serios, cu atât are mai multă forță; cu cât e mai secret, cu atât crește mai mult, și cu cât vrem să-l ascundem, cu atât iese mai tare la lumină. — Madame de Sartory.

Amorul a inventat muzica; chiar și animalele o învétă. — H. de Balzac.

Cu cât paserile sînt mai amoresate, cu atât fac să se audă mai mult frumoșele lor ciripiri; și bărbații despărțiți de nevestele lor, mor une ori în mijlocul cânturilor de amor. — Virey.

Minciuna în amor nu e de temă pentru cel ce o spune, de cât când nu-l crede cineva. — Alphonse Karr.

Omul vorbește de amor mai înainte de a-l simți; femeia nu mărturisește pe al său de cât după ce l'a probat. — Latena.

* În acest articol în nel trecut s'a străcurat o greșelă. Pe pagina 91, șirul 12, în loc de „privire“ să se cetescă: „primăveră.“

SALON.

În societăți de dame.

Arta de a te purta spre a plăce damelor e o artă înăscută. Există așa numiți „născuți cavaleri” și „dame cochete”. Însă nici societatea damelor cochete nu e plăcută, întocmai după cum nici așa numiți născuți cavaleri nu sînt plăcuți, ci mai ușor reușește a inspira plăcere cavalerul bărbat, decât cavalerul de modă; aplicarea și simpatia unei adevărate femei se înclină către bărbatul plin de curagiu și binefăcut, de și de altă parte Schiller și Rousseau dîc, că femeile și-au căpătat numele de „secs frumos” din cauză, că se atrag de tot ce e frumos. Grige de sine, asociabilitate, spirit și desferitate în conversare sînt însușirile cuceritoare. Nimic nu e mai dispăcut unei dame ca un admirător tăcut și un amant fără cuvinte.

Ar fi greșit a afirma, că seculul femeiesc nu simpatizează cu un esterior frumos; tot astfel i place purtarea fină și grațioasă, ceea ce e o însușire a femeilor.

De voiești să afli că ce se cuvine,

Întrebă de dame, ele știu prę bine!

(Tasso II.)

Herder dîce, că asocierea cu dame are de scop completarea culturii omenești. Inimicii femeilor sînt bărbații fără spirit și vice-versa. Un bărbat cochet e de ris; inima femeiescă, în care dîce Lamartine, că a deșu Ddeu „geniul femeilor” nu simpatizează cu cavalerul cochet, ci cu bărbatul impunător, ceea ce se vede și din aplicarea generală a femeilor către militari, cari întrunesc în genere un spirit de eroism. Însușirea unui cavaler e curagiul și știința; a unei dame gingașia, femeile filosofe rămân de regulă fete bătrâne. Curagiul nu e o proprietate eschisivă a militarilor, ci a tuturor bărbaților. Idealul poeților rămîne ideal. A se face interesant la secul frumos prin nepăsare e o închipuire falsă; a fi prę sentimental e erorea opusă. O înfățișare demnă, o purtare considerantă față de pretensiunile seculului frumos, nasc simpatie. O damă întinde mîna spre sărutare, dar își ride de sărutător adese-ori. Jean Paul dîce: „Amorezul se se porțe mai mult ca un sol, ier soțul mai mult ca un amarez”. Pentru un moment femeia va simpatiza cu un vorbăreț; fetele ascultă bucurous pe vorbăreț, inima însă o dau serioșilor și cu cei linguşitori își alungă numai uritul vremei.

Facultățile femeilor lucrăză instinctiv, pe cînd a bărbaților reflectănd și raționănd. Femeia ajunge mai iute la scop pe acęsta cale; bărbatul e sigur de rezultate practice. Cămpul de desvoltare al femeii e estetica, al bărbatului știința. Obiectele conversării cu dame vor fi cele mai nimerite, cari vor fi din resortul esteticeii, poesia, musica, frumosul naturei etc.; pe Cant, Hegel, Voltaire etc. i vom lăsa la o parte, întocmai ca și politica. Trebuie făcută deosebire însă între gradul de cultură al diverselor persoane.

Nimic nu cucereșce simpatiiile ca siguranța și constanța vorbitorului. Altmintrelea o femeie pretinde dela bărbatul seu esperința în lume; ea așteptă ca bărbatul să fie sentinela slăbiciunilor ei, atunci îl iubeșce; aflănd, că soțul ei e slab de așger, ea se simte nfericită. Bărbatul își iubeșce soția pentru natura ei fragedă și virtuțile casnice; bărbatul însuflă iubire prin superioritatea sa. Jean Paul scrie: „Puțini bărbați ar fi luat de soție pe Corday seu pe Jeanne d'Arc; însă tôte femeile ar dori de bărbat pe un Brutus seu Cesar; iubirea

móre mai iute de abundența decât de fôme”. Gelosia e schinteia amorului. Shakespeare află, că amorezii nu-și ved copilăriile, de și copilăriile amozului i strică. Gelosia unei femei o face răpitoare; un bărbat gelos e ridicul.

Corneliu Pop Pęcurar.

Concertul și balul românesc din Cluș.

— La 1 martie. —

Temēdu-me ca nu cumva referada despre concertul tinerimei universitare din Cluș se o pătescă ca în anul trecut, adecă, se dea cauză a scrie despre petreceri în postul mare, grăbesc a descrie — cu permisiunea dlui Redactor — în ziua de apucarea postului, on. cetitori și cetitoare. mai în detaliu, decursul concertului însoțit cu bal ținut în 1 martie a. c.

O di mai festivă, mai solemnă ca acęsta abia a avut capitala Transilvaniei. Sorele deja de demineta lucia ore-cum mai sęrbătoreșce ca de altă-dată, natura ęnsași se vedea a esprime înșemnătatea zilei. Pe peronul redutei urbane falfăia măiestros tricolorul român. Unii întrebă ce se înșemneze acest eveniment rar? alții, de unde atăta cutezanță?!

După ce ne-am despărțit dela ședința clubului electoral din comitatul Clușului, însuflețiti de cuvintele dulci ale bravilor noștri anteluptători. sęra am convenit cu toții la acel loc unde ne chiamă mândrul nostru tricolor. La 8 ore se iviră pe scenă voioși tinerii univertari în frunte cu zelousul lor profesor dl dr. Gregoriu Silași, intonănd în cvartet bărbătesc doiosul canteec: „Remai sănętosă! mi-a diș și sa dus...” atăt piesa acęsta, cāt și cea finală: „Luna suride...” le-au esecutat cu cea mai mare precisitate.

Aplausele cu cari a respuns publicul nu încetaseră cînd apărū dșora Sabina Cetățan (din Reghin) în costum național, ma, deveniră tot mai dese mai frenetice, ajungēnd culmea, după ce la rogarea publicului esecută pe pian „Carnevalul din București” afară de piesa „La regata veneziana” anunțiată în programă. Dorim a o salută cāt de des în mijlocul nostru!

Dl Ioan Deac, escelentul baritonist, a delectat publicul cu mai multe doine populare, cîntănd și de astă-dată cu multă vervă.

Cu deosebi a încântat pe public gentila dșoră Aurelia Roșescu; cu atăta precisitate, cu atăt simțemēt și gesturi naturale a declamat: „Sentinela romană” de V. Alecsandri, de și eră intreruptă necurmat de viile applause ale ascultătorilor, încăt a stors admirațiunea tuturor.

Nu mai puțină recunoșcință merită și grațioasă dșoră Ana Pop, pe care au fost fericiti tinerii romani univertari a o căștigă acum pentru prima-dată ca debutantă la concertul lor. Tinera domniță a fost acoperită de multe și vii applause, esecutănd pe pian „Rondo capricioso” de Mendelsohn.

Laurul însă și acum ca și totdeuna compete dșorei Camila Pop, care a esecutat pe pian interesanta „Fantaisie impromptu” a renumitului artist polones Chopin; tehnica dșorei a pus în uimire publicul, care drept recompensă și espresiune cea mai vie de plăcere și admirațiune, i-a respuns cu celea mai frenetice applause.

La 9 și jumătate orchestra orașănescă intonă „Ardeleă”, anunțînd începerea balului de colorit curat românesc. Însuflețirea a fost generală, pe fața fie-căruia se reflectă bucuria pentru splendida reușire a acestei conveniri romănești. Sub întreg decursul balului până în dori domni cea mai veselă cordialitate. Am vędut și toilette demne de descriș, dar nu fac acęsta,

de ore-ce în apelul tinerimei adresat la damele române, a fost expresă dorința: ca să apară după putință în costum național, dar numai chiar trei am putut saluta în acel costum, în care regina României este admirată. Acelea trei româncuțe néoșe sînt: dómna Leményi (Iclod), dșóra Aurelia Roșescu (Cluș) și dșóra Sabina Cetățan.

Mai bine voiu prezentă frumóselor cetitóre un mic buchet de flori ardelene din cununa care a înfrumsetat balul nostru. Iecă: dómnele Bohățel, Baldi, Pop (Gălău), Cetățan (Reghin), Pop, Coroian, Isac, Adela Pop, Nestor, Leontina Pop, Leményi (Iclod), Rosalia Pop (Cluș), Truța, Dumbrava (Budatelec), Pop (Moriaca), Roșescu, Hossu, Mezei, Bogdan (Deș), Vlása (Feneș), Poruț (Almas), Opris, Nasta, Cutean, Stark; dșórele Camila Pop, Aurelia Roșescu, Sabina Cetățan, Elena Nestor, Ana Pop, Elena Pop, sororile Roșescu, sororile Leontin Pop, Elena Bogdan (Deș); Albini (Deș), Luisa Maxin (Apahida), Marióra Lapuștean, Aurelia Moldovan (Catina), Rosalia Pop, Vețan, Aurelia Janki, sororile Stark.

Balul a durat până la órele 5 și $\frac{1}{2}$, când ne-am despărțit ducénd ffe-care cele mai dulci suvenirii.

D.

E e h o.

Un medic filantrop din Filadelfia a anunțat de curénd o lectură poporálă sub titlul: „Ce ai să faci, până ce sosește medicul?”

În ziua urmátóre se véđu pe păreți un afiș, care conținea cuvintele urmátóre: „Să-ți faci testamentul”.

*

— De ce ești așa posomorît?

— Sînt plin de datorii.

— Me mir.

— Te miri, că am făcut datorii?

— Ba me mir că s'au mai găsit ómeni la cari ai putut să faci datorii.

*

La tribunalul corecțional.

Un martor s'apropie de bară cu mândrie, ia o poză plină de demnitate, cu o mână pe inimă; cu cealaltă mână, neînmănușată, arată cerul; se uită țintă pe cruce.

— Jur că voiu spune adevérul, tot adevérul și nimic alt de cât adevérul.

Președintele întreabă:

— Ce știi?

— Nimic!

*

— Eu, — dícea un tiner, — m'aș însurá și dēcá nu m'aș învoi cu sócră-mea, n'aș căută nici una nici două, ci... aș stringe-o de gât.

— Drace! — mormăie dl X. la urechia unui prietin, cum aș luá de ginere pe báiatul ăsta!

Literatura și arte.

Legendar. Dl Vasile Petri a scos de sub tipar a două edițiune din cartea sa școlară: „Legendar” seu „Carte de cetire” pentru șóelele poporale. Partea primă pentru al treile și 4-le an de școlă. Prețul unui esemplar e 40 cr. Se află de vëndare la autorul în Năséud.

Un tablou românesc la Roma. „Grău bun, domnilor și dómnelor”. Acesta este titlul cu care pictorul român, dl Mihail Ștefanescu, medalia la espositiune și

brevetat în Francia pentru inventiune, dá un tablou, ce reprezintă pe țeranca Româncă de peste Olt, ce oferă amatorilor grău bun de cumpérat. Efectul tabloului este din cele mai nimerite ce a depins dsa anul acesta; vestméntul este din cele mai grațioșe, oferit de dna Olga Mavrogheni, dama de onóre a M. S. reginei României: ier pe fotă, dl Ștefanescu a țesut (cu colorii) armele României — fiind sigur — că elevele cari se ocupă cu confecționarea costumelor nationale, le vor țese cu lánuri frumóse, ca și degetele lor, pe fotele ce vor pune în vëndare.

Elemente de agricultură științifică, lucrata de Al. N. Grecén, econom și inginer forestier titrat, partea I—IV a eșit de sub tipar la București. Un volum de 666 pagine. Se află de vëndare pe la librării pe prețul de 10 lei.

Versuri (1878—1883) de Const. Mille. Un frumos volum de 183 pagine a eșit din țescurile imprimeiei ieșane a „Buciumului Român”.

Culegere de tóte legiuirile sanitare Sub titlul acesta a apărut la București un volum, care se află de vëndare la librării de acolo. Prețul unui esemplar 7 lei. Deposit la tipografia Alesandru A. Grecescu, piața Teatrului 4.

Musicalie nóue. La Táborszky și Parsch în Budapesta a apărut urmátórele compositiuni pentru pian: „Waldmáirchen” vals de Filip Farbach jr. prețul 1 fl.; cantecele din piesa: „Szeget szeggel” de Konti József, prețul 1 fl. 50 cr.

C e e n o u ?

Balul românesc din Arad, dat de negustorii și meseriașii noștri de acolo, a avut un succes complet. Balul, dat la 24 febr. în otelul de frunte „Crucea albă”, a fost precedat de un concert, în care s'a executat urmátórea programă: „Deștepta-te, Române!” cvarțet cîntat de corul máiestrilor; „Omul frumos”, poesie de A. Muresan, declamată de Ioan Miculaș; „Doină” de Alexandri, cîntată solo de Iulia Birdean; „Moda nouă”, poesie de Iosif Vulcan, declamată de P. Popovici; „Mersul armatei române”, cîntat de corul máestrilor; „Oomul frumos”, parodie de Iulian Grozescu, declamată de D. Mihăilescu; „Patria română” cîntată de corul máestrilor; „Tudor Domnul” de I. Niculescu, cîntat solo de Paul Mina. Tóte punctele acestei programe interesante au fost executate cu precisiune și cu efect. Meritul acestui succes compete dlui profesor de cînt și rituale Petru Popoviciu, carele a constituit și instruit corul. Apoi urmă danțul, carele se deschise cu patronesa balului dna Elisa Stanescu priu o „Ardelenă”, după care se mai jucară „Hora” și „Romana”, ier în paușă 12 tineri au jucat cu mult efect „Călúșerul” și „Bătuta”. Publicul a fost numeros, căci și inteligenta a luat parte, și a durat până deminéta. Mai multe dame și câteva țerance din Secusigiu se presintară în costum național. Ietă damele cari portau costum național: dómnele Elisa Stănescu, Iulia Dogariu, Melania Pap, Maria Lipovan, Sofia Popoviciu, Emilia Moșescu, Maria Mihalescu, Maria Varadia, Lucreția Berte, Sofia Mitron, Maria Lipovan, și domnișórele: Maria Cornea, Aurelia Belințan, Iulia Muntean, Regina Teodorescu, Emilia Recean, Elena Șerban, Sidonia Boróș, Rosa Mezin, Iulia Spătariu, Iulia Ștefanescu, Ana Lucaciu, Elena Cure, Maria Adamovici. Mai luară parte urmátórele dame române din Arad: dnele Petronella Cornea, Rea Silvia Ceonțea, Ecatarina Paguba, véd. Popoviciu, Suciu, dșórele Florescu și Vancu; apoi dna și dșóra Bocșan din Curticiu, dnele Bogdan și Oprean din St. Nicolae mic. În fine trebuie să amintim, că în fruntea arangiaméntului a stat dl avocat M. B. Stanescu, carele are cele mai multe merite pentru succesul îmbucurător.

Concert și bal la Beregsau. Unde este un învățător atât de harnic ca dl Emeric Andreescu în Beregsau, firește că a trebuit să se înființeze și un cor de plugari. Înființarea s'a început sub conducerea coristului din Chiseteu Dimitrie Gherda și s'a continuat sub a dlui învățător numit, astfel încât corul înființat în noiembrie la 1 martie a și dat primul concert, care a reeșit bine. Iată programa: „Latina ginte“ cvartet executat de corul vocal; „Moș Martin“ poezie de Iulian Găzescu, declamată de plugarul I. Voina; „Arcașul“ cântat de cor; „Mărirea strămoșilor“, poezie de G. Sion, declamată de plugarul V. Petcu; „S'o veți mamă“ de Vântură, cântat de cor; „Românul“ poezie de Ghețe, declamată de plugarul P. Ghilezan; „Junimea parisiacă“ cântată de cor; „Desteptarea României“ poezie de Bolintinian, decl. de plugarul St. Ciulean; „Steuă României“, cvartet de cor; „Când a învățat lupul carte“ poezie decl. de plugarul St. Poenariu; „Deșteptă-te Române“, de cor. După concert urmă dant.

Concert de plugari în Semeac. Corul vocal al plugarilor români din comuna Semeac în comitatul Cenanad a arangiat la 25 febr. un concert cu următoarea programă: „Motto“, cvartet cântat de corul vocal; „Deșteptă-te Române!“ cvartet de corul vocal; „Nu desepărați!“ poezie de Iosif Vulcan, declamată de N. Némț; „S'o veți mamă“, cvartet, cântat de cor; „Ce ne mai lipsește?“ poezie de Iosif Vulcan, declamată de G. Istin; „Tătarul“ de corul vocal; „Movila lui Burcel“ băladă populară, declamată de G. Călușer; „Junimea parisiacă“ cvartet, de corul vocal. Acest cor numără 35 membrii și e condus de bravul învățător dl Grigorie Roșu. După concert urmă dant. Viniul curat a fost 30 florini.

Bal românesc la Lugos. Și românii din Lugos, vor da un bal. Acesta se va arangia de cătră Reuniunea română de cânt și musică de acolo la 10 l. c. în localul otelului „La regele Ungariei“.

Bal la Fibiș. În comuna Fibiș, comitatul Timișorii, s'a dat la 25 febr. un bal în folosul fondului școlar gr. or. român din localitate. Viniul curat a fost 26 fl. Președintele comitetului a fost dl Dimitrie Miut, casarul dl Nicolae Lepa.

Concert și bal în Oravița. Reuniunea română de cântări și musică din Oravița arangază duminică în 11 martie st. n. în sala „Coronei Ungare“ un bal mascat, cu care ocaziune corul vocal va cânta unele părți din opereta „Apajune“, apoi „Cortegiul nunții“, cor, cuplet și horă; „Baladă“, solo; „Serenada“ Pe malul Dimboviței; cor final. Pentru această petrecere s'au făcut mari pregătiri, de aceea se crede, că va reeși foarte bine.

Balul comercianților români din Brașov arangiat duminică trecută, a reeșit foarte bine. Sala a fost iluminată cu lumină electrică. Dansătore au fost puține, dar eleganța costumului național au compensat totul.

Asociațiunea transilvană nu mai dă ajutoare tinerilor noștri din Ungaria, precum a dat la începutul înființării sale. S'a publicat a doua oră două stipendii de câte 80 fl. menite pentru tineri ascultători la institutul r. ung. de agricultură în Cluș-Mănăstur; au intrat două petițiuni dela elevi ai numitului institut și o petițiune dela un student de filosofie dela universitatea din Cluș. Comitetul, având în vedere, că unul din concurenții studenți dela institutul din Cluș-Mănăstur, fiind născut în comitatul Carașului, nu aparține teritoriului asupra căruia se estinde (acuma) activitatea Asociațiunii transilvane, — nu-i conferi stipendiul; nu se dete nici studentului de filosofie, căci nu intrunește condițiunea principală a concursului; numai celalalt recurent dela institutul numit primi stipendiul, și astfel 80

fl. remaseră nevotați. Aduagem totodată, că averea Asociațiunii este 80,100 fl. 50 cr. în care sumă e cuprins și prețul casei cumpărate pe seama Asociațiunii. Fondul academiei de drepturi se urcă la suma de 20,065 fl. 42 cr.

La Orăștie se înființază casină română. I dorim prosperare și viață îndelungată, pentru ca să și potă îndeplini mai bine scopul decât cele mai multe casine românești. Care e scopul unei casine? A fi un focalar pentru spriginirea literaturii și pentru conducerea vieții sociale. Dar câte casine românești corespund acestei misiuni? Abiă două trei. Celelalte au uitat importanța lor. Cărți nu cumperă, la diarele românești se abonează neregulat; ier în viața socială nu au nici un rol. Așa nu e bine! Ar fi timpul, ca odată și casinele noastre să deie semn de viață, să tindă a îndeplini scopurile pentru cari s'au înființat.

Coruri de plugari români. De câtva timp incoci se observă o mișcare culturală foarte laudabilă în poporul nostru. Se înființază coruri vocale. Musica, un factor de frunte al culturii, îndulcește spiritele, le intrunește într'o armonie frumoasă și le naltă cătră un scop mareț. Mișcarea acesta culturală s'au pornit în Bănat, de unde a trecut în părțile ungurene, încat astăzi numărul corurilor vocale se urcă la vr'o patruzeci. Salutăm cu bucurie acesta pornire, care totodată probază, că poporul nostru este capabil de cultură, numai să aibă conducători buni. Preoți cu crucea în frunte! Și învățători, faceți-ve datoria!

În societatea geografică română, în ziua a doua a adunării sale generale, ținută în București la 30 jan. (11 febr.), dl Grigorie Tocilescu a întreținut adunarea despre studiile asupra geografiei antice a Daciei. A constatat, că numai limitele Daciei spre apus și sud se pot determina cu precisiune, fiind că acolo se aflau alte provincii romane, pe când la nord era lumea barbară, ier la est, partea meridională a Basarabiei, dela Siret până la Dniștru eră alipită administrativ la Moesia inferioară. Acesta interesantă conferință escită un viu interes în auditorul compus și de dame. Apoi luă cuvântul dl profesor Grig. Ștefanescu, care dete semă despre studiile geologice întreprinse de dsa în județele Vâlcea, Argeș și Dimbovița. Dl dr. Cantemir dela Piatra întreținut adunarea despre băile și sarea atermală dela Bălțătești. Au mai fost înscriși să vorbescă: dl Dimitrie Sturza despre o excursiune în Alpii Tirolului, dl Barbu Constantinescu despre ortografia numelor geografice și dl colonel Barozzi asupra Dobrogei. Pentru a se ascultă aceste conferințe, se va convocă o adunare generală pe luna lui martie.

Conferințe literare în București. În duminică trecută dl B. P. Hășdeu a făcut conferința despre: „Principiul estetic al sintacsei române“. Dl Gr. Tocilescu va ține a patra conferință despre „Cronica lui Huru“. Aceste conferințe se arangază de societatea corpului didactic în sala facultății de drept.

Un oraș fără de femei. Unde se allă acest oraș? Cam departe, orașul însă există și pörtă și numele de Maimatschin. De vrei să mergi acolo, ier un bilet pentru Moseva și de acolo te apropii de Ural. De acolo, când cu patinele, când cu trăsura, după anotimp, seu, când navigația este deschisă, pe fluviu tot înainte până la Irkuțe, și de acolo ceva mai departe până la lacul de Bakal și apoi te oprești frumos în orașul rusesc Kiașta. Dcă te sui pe cupola bisericii orașului, zărești în spre sud cel dintăiu oraș chinez, situat pe o câmpie întinsă, al cărui orison este închis de colinele dela Mongolei. Acest oraș este orașul fără femei și fără fete, numit Maimatschin. Maimatschin însemneză în limba chineză „a cumpără și a vinde“, ceea ce ar fi analog cu „Piață de comerț“. El nu-

mără numai 3000 suflete, toate suflete bărbătești. Nu e chip să găsești o singură femeie, nu e chip să auzi odată un plâns de copil, s'eu cel puțin măcar... o școlă de fete. Nu d'ora că aci toți bărbații ar fi slinți; mulți dintr'ênșii au copii și femei în adevărata Chină. Dar guvernul chinez a oprit ca femeile să trăiescă în un oraș de perdere ca Maimatschin, supus înriuririi corumpătoare a Rusiei. Orașul nu e locuit de cât de comercianți; locuitorii trebuie să fie priviți numai ca niște oșpeți, chiar în cazul când stau acolo câte patru-deci și cinci-deci de ani și-și zidesc și case. De aceea un părinte de familie din Maimatschin, când voiește să-și vedă femeia și copiii, trebuie să întreprindă o lungă călătorie prin pustii, care durează luni întregi și se poate tot atât timp la întorcere. Se dice, că în Maimatschin trăiește și un Englez, care a fugit de femeia lui și care are acum conștiința liniștită, că nu va mai fi urmărit de d'nsa și acolo; căci, în acest cas, când s'ar arătă, ea ar fi arestată chiar la barieră și trimisă înapoi peste fruntarii. „Dacă nu te porți cum se cade, spun adeseori Chinezii necăjiți de femeile lor, atunci me duc la Miamatschin“. („Rom.“)

Civilizația în Africa occidentală. Curierul din Senegal aduce o știre interesantă. O locomotivă a început să funcționeze pentru întâia oară la Sudan. La 19 decembrie, la opt ore dimineță, s'a făcut această ceremonie care a lăsat înmărmuriți pe indigeni, 2400 metri de cale ferată care trebuie să lege Senegalul cu Nigerul au fost puși în circulație dela începutul luni, cu totă starea sanitară care nu permisesese d'a întrebuița mai mult de trei din lucrători. Inginierul Jaquier a pus șapte vagoane la o locomotivă și a plecat dela Khayes în direcția Medinei. La întorcerea sa, a fost viu aplaudat de Europeni și de ofițerii prezinți. O mare mulțime, compusă de toate rasele din Senegambia, de Marocini și Chinezii întrebuițați la lucrări, asistă la acest spectacol atât de nou supt cerul de foc al Africei tropicale. Negrii începură să bată din mâni când vedură că mașina plecă șuerând, și se luară în fugă după tren până ce nu mai putură de oboselă. Șefii lor sunt foarte impresionați. Ei înțeleg că timpul cel vechiu a trecut și că s'a început o eră nouă. Aceste mici încercări au să producă o senzație foarte mare în totă Africa occidentală; ele au să înlătore dificultățile de până aci, prin aceea chiar că vor face pe indigeni să se temă și să admire pe Europeni.

Necrologe. Ioan Oltean, protopop gr. c. și parocul Ciceu-Crișturului a încetat din viață la 6 martiu în al 49-lea an al vieții sale. Îl gelesc: Veronica Oltean născ. Brehariu ca soție; Virgiliu, Lucreția, Aureliu, Ioan Emilia și Regina ca fii și fiice; Vasiliu Oltean ca frate; Teodor Brehariu ca socru; Vasiliu Brehariu și soția, Gregoriu Brehariu și soția, Alesandru Brehariu și soția, Quintiliu Brehariu, Cristina Brehariu mărit. Hodoș, Clara Brehariu măritată Mureșan, ca afini și afine, Nicolau Jenei paroc în Lona ca afin. — *Maria Dronca*, fiica preotului George Dronca din Șicula comitatul Aradului, a repausat la 28 febr., în florea fecioriei sale, jelită de părintele seu, de mamă sa n. Elisabeta Bosco, de frații Ioan și Terențiu, de mătușa sa Maria Bosco măritată Suciu, de unchiul ei Petru Suciu preot și referent școlar la consistoriul gr. or. din Oradea-mare, de unchiul ei Iosif Bosco, de verișorele sale Elena Novac și Lucreția Suciu, de verișorii ei Virgiliu, Corneliu și Augustin Novac, de cumnata sa Iustina Dronca și de alți numeroși consăngeni. În mormântarea s'a făcut la 3 martie, celebrând șapte preoți și pontificând Rds. D.

protopop Constantin Gurban, carele cu cunoscuta-i elocvenție rosti o cuvântare ce storse lacrimi în numerosul public adunat din giur și din localitate.

Problemă matematică

de Iacob Străjan.

Un tiner în o demineță vedend niște ghiște sburând, a strigat cătră ele: „Bună demineță 45 de ghiște!“ Ieră ele respunse: „Ve mulțămim de compliment, dară precum se vede, dvostre stați încă foarte departe de matematică, pentru că noi nu sântem așa multe, ci decă am mai fi odată pe atatea, și așa din societatea noastră fieșce-care a patra și-ar fi adus puiul cu ea, și apoi de ore-ce și aceștia sânt cam bătrâni și-ar fi adus dintre ei fieșce-care al doilea puiul seu cu sine. apoi dta ca tiner galant să ne dai la societatea noastră o conducătoare, atuncea am li 45.“

Întrebare: Câte ghiște a fost?

Terminal de deslegare e 21 martie Ca totdeuna și de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

*

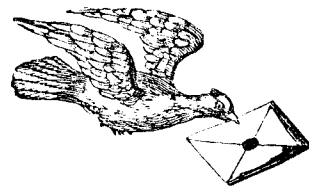
Deslegarea ghicitei glumețe din nr. 4:

„Coșciugul“.

Deslegare bună ni-au trimis d'omnele și domnișorele: Emilia Onciu n. Ciavoschi, Iconia Borca, Elisabeta Brătescu, Veturia P. Dessean, Octavia Popovici, Maria Doboș, Vilma Alecsandru, Emilia C. Nicóra, Elena Filip n. Groza, Eugenia Draia, Eufrosina Popescu, Marița Crișan, Nina Ardelean, Amalia Muntean, Cornelia Papan, Iulia Albiciu, Maria Vălean, Lucreția Pop, Maria Popovici, Zoe Dimbu, Minodora Micșunescu, și domnișorii A. F. Nestor (în versuri), Ioan Costa, Simeon Sabo, Emilian Micu, I. C. Daraban, Iacob Străjan și B. O. Popescu.

Premiul s'a obținut de domnișora Iulia Albici în Bel, comitatul Biharia.

Poșta Redacțiunii.



Vanitatea femeii'scu. Se va publica, îndată-ce i vom pute face loc. Asemene vom întrebuița și scrița: „Ce e mama?“

Tigutul sponedit În asemene lucrări limba poporală este de căpătanie. Acesta însă aice nu e reproducă de fel, ba e denaturată cu neologisme; de aceea în forma acestă nu o putem întrebuița. Corespundința s'ar potrivii mai bine în cutare diuarius politic. Noi n'avem spațiu pentru ea.

Călindarul săptămânei.

Țiua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și s'erbătorile.	Sorele resare	Sorele apune
Duminecă	27	11	Păr. Procopiu Dec.	6 21	6 1
Luni	28	12	Păr. Vasiliu.	6 19	6 2
Martți	1	13	Mart. Evdochia.	6 15	6 6
Mercuri	2	14	Mart. Teodot.	6 13	6 7
Joi	3	15	Sf. Eutropiu.	6 11	6 8
Vineri	4	16	Sf. Gerasim.	6 9	6 9
Sămbetă	5	17	Trăian.	6 7	6 10

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare. Strada principală nr. 274.